

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 31 grudnia 1876.

142.

Oświadczenie c. i k. Rządu austriacko-węgierskiego i Rządu francuskiego z dnia 30 listopada 1876,

tyczące się przedłużenia mocy obowiązującej traktatu handlowego z dnia 11 grudnia 1866.

Déclaration.

Le Gouvernement de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie et le Gouvernement de la République française considérant que le traité de commerce conclu, le 11 décembre 1866, entre l'Autriche-Hongrie et la France doit, par suite de la dénonciation qui en a été faite, cesser d'être en vigueur à dater du 31 décembre prochain, et reconnaissant l'utilité de proroger les effets de cet acte international, sont convenus de la disposition suivante :

Le traité de commerce conclu, le 11 décembre 1866, entre l'Autriche-Hongrie et la France, continuera de rester en vigueur jusqu'au 30 juin 1877.

En foi de quoi, les Sussignés, dûment autorisés, ont signé la présente déclaration et y ont apposé le ceau de leurs armes.

Oświadczenie.

Rząd Najjaśniejszego Cesarza austriackiego, Króla czeskiego itd., a Króla apostolskiego węgierskiego i Rząd Rzezypospolitej francuskiej, zważywszy, że traktat handlowy z dnia 11 grudnia 1866 pomiędzy monarchyą austriacko-węgierską a Francją, zawarty, utracić ma jako wypowiedziany moc obowiązującą z dniem 31 grudnia 1876 i że pożytecznem byłoby przedłużyć moc obowiązującą tego aktu międzynarodowego, postanowiły i stanowią co następuje:

Traktat handlowy z dnia 11 grudnia 1866 pomiędzy monarchyą austriacko-węgierską a Francją, zawarty pozostać ma w mocy obowiązującej aż do dnia 30 czerwca 1877.

Dla większej wiary pełnomocnicy należycie umocowani podpisali oświadczenie powyższe i stwierdzili takowe swojemi pieczęciami.

Fait en double expédition à Vienne
le 30 novembre 1876.

(L. S.) **Andrássy** m. p.

(L. S.) **Vogüé** m. p.

Spisano w dwóch egzemplarzach
w Wiedniu dnia 30 listopada 1876.

(L. S.) **Andrássy** r. w.

(L. S.) **Vogüé** r. w.

Oświadczenie powyższe, przez obiedwie Izby Rady państwa za-
twierdzone, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 29 grudnia 1876.

Auersperg r. w.

Chlumecky r. w.

143.

**Traktat z dnia 3 grudnia 1876 pomiędzy monarchją austrya-
cko-węgierską i księstwem Liechtenstein, dotyczące się odno-
wienia a względnie przedłużenia związku cłowego i po-
datkowego między monarchją austryacko-węgierską a
Liechtensteinem istniejącego a zawartego dnia 23 gru-
dnia 1863 (Dz. u. p. Nr. 47 z roku 1864).**

(Zawarty w Wiedniu dnia 3 grudnia 1876, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Godöllo dnia 27 gru-
dnia 1876 a ratyfikacje wzajemne wymienione dnia 30 grudnia 1876.)

**My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austriacki:**

Król Węgierski, Król Czeski, Dalmatyński, Kroacki, Sławoński, Ga-
licyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austriacki; Wielki Książę Kra-
kowski; Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński,
Bukowiński, Górno i Dolno Szląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Mar-
grabia Morawski; książęcony hrabia na Habsburgu i Tyrolu, itd. itd. itd.
wiadomo czynimy i oznajmujemy niniejszem:

Gdy pomiędzy Naszym pełnomocnikiem a pełnomocnikiem Jego
książęcej Mości panującego księcia liechtensteińskiego zawarty i pod-
pisany został na dniu 3 grudnia 1866 w Wiedniu, traktat z XXIX arty-
kułów złożony, odnowienia związku cłowego i podatkowego, traktatem
z dnia 5 czerwca 1852, ustanowionego, i odtąd istniejącego, tyczący
się, który opiewa dosłownie jak następuje:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd., a Król apostolski węgierski, tudzież

Jaśnie Oświecony książę panujący liechtensteinski, uznając zbawienne skutki połączenia księstwa liechtensteinskiego z okręgiem cłowym i podatkowym vorarlberskim, w roku 1852 ustanowionego, traktatem z dnia 23 grudnia 1863 na następne lat dwanaście przedłużonego a traktatem z dnia 14 grudnia 1875 na rok 1876 odnowionego, zarządzili rokowania w celu wznowienia tego traktatu z kilku zmianami, terażniejszym odmiennym stosunkom, odpowiadającymi, i mianowali do tego celu swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski a Król apostolski węgierski:

pana Józefa Barona Schwegela, kawalera orderu Św. Szczepana i orderu żelaznej korony III klasy, radcę dworu i radcę ministeryalnego w c. i k. ministerstwie spraw wewnętrznych;

Jaśnie Oświecony książę panujący liechtensteiński:

pana Klemensa Hrabiego Westphalen,

którzy przejrzawszy swoje pełnomocnictwa i znalazłszy takowe w porządku, zgodzili się na następujące postanowienia:

Artykuł I.

Jaśnie Oświecony książę panujący liechtensteinski, bez uszczerbku Swoich praw książęcych zatrzymuje dla księstwa liechtensteinskiego, na następne lat 12 (dwanaście), licząc od dnia 1 stycznia 1877 system ceł, monopoliów, podatków konsumcyjnych i stępli do kalendarzy, gazet i kart do gry, który na podstawie tyczących się tego ustaw, przepisów i urzędzeń, w kraju Vorarlbergu obecnie istnieje lub w przyszłości będzie zaprowadzony.

Artykuł II.

Przeto odnośne ustawy i przepisy austriackie mianowicie zaś ustawa o cłach i monopoliach, tudzież ustawa o przestępstwach skarbowych z dnia 11 lipca 1835, ustawy i przepisy tyczące się podatków konsumcyjnych, ustawa o stęplach do kalendarzy, gazet i kart do gry z dnia 6 września 1850 i obowiązująca taryfa cłowa z dodatkami i przepisami, do tychże ustaw odnoszącymi się, wykonywane będą w księstwie i na przyszłość tak samo jak dotąd, ustawy dodatkowe i rozporządzenia jakoteż nowe ustawy tego rodzaju udzielane będą przez władze austriackie rządowi książęcemu a ten ogłosi takowe w Liechtensteinie.

Natomiast, dopóki traktat niniejszy ma obowiązywać, uchylone będą z wyjątkiem cła reńskiego, którego stosunki pozostaną niezmienione, wszelkie opłaty jakiegokolwiek rodzaju, które w księstwie liechtensteinskim przed dniem 1 sierpnia 1852 pobierane były na rachunek kraju albo gmin i korporacyj od przywozu, wywozu lub przewozu, od utworzenia, przyrządzenia, sprzedaży lub konsumcyi towarów i przedmiotów, które przerwczonym opłatom podlegają i dopóki traktat niniejszy obowiązuje, opłaty tego rodzaju nakładane być mogą na przedmioty z zagranicy, albo z monarchyi austriacko-węgierskiej do Liechtensteinu, przywożone, tylko za zezwoleniem c. i k. Rządu.

Artykuł III.

Podwyższenie podatków konsumcyjnych, zaprowadzonych w księstwie liechtensteińskim na mocy ustaw w Austrii obecnie istniejących o piątą część kwoty terażniejszej, lub nałożenie podatku takiego na przedmioty, które mu dotychczas nie podlegały, nastąpi tylko za zgodą Jaśnie Oświeconego Księcia.

Jeżeliby się nie zgodzono, każdej ze stron kontraktujących wolno będzie wypowiedzieć traktat i po trzech miesiącach przestać go uznawać.

Artykuł IV.

Dopóki w Austrii gazety urzędowe wolne są od stępla, dopóty i gazeta urzędowa księstwa liechtensteińskiego (die Regierungszeitung) nie będzie podlegała stęplowi.

Artykuł V.

Przewóz z Szwajcaryi i do Szwajcaryi, tudzież obrót pograniczny i pocztowy, doznawać będzie w księstwie liechtensteińskim takich samych ułatwień i uwzględnień jak w Vorarlbergu, bydło zaś na paszę idące, oprócz tego największych ułatwień jakie dozwolone są na którejkolwiek granicy między monarchją austryacko-węgierską a Szwajcaryą lub Niemcami.

Artykuł VI.

Traktat w przedmiocie dostawy soli, pomiędzy Rządem cesarsko austryackim a księżęcym liechtensteińskim istniejący, pozostanie w mocy, dopóki traktat niniejszy obowiązuje, z tą zmianą, że Rząd liechtensteiński pobierać będzie z c. k. magazynu z Feldkirchu rocznie około 134.000 kilogramów soli kuchennej w workach po 84 kilogramy, płacąc za każde 84 kilogramy soli netto po 3 zł. 79 ct. waluty austryackiej.

Oprócz tego wydawana być ma Rządowi liechtensteińskiemu na żądanie także sól potrzebna rolnikom na nawóz, dopóki salina w Hall wyrabiać będzie sól nawozową. Rząd książecey uwiadomi corocznie dyrekcją skarbową powiatową w Feldkirchu najpóźniej aż do końca października ile takiej soli ekonomicznej potrzebować będzie w roku następnym. Sól tę wydawać będzie Rządowi książeceму c. k. magazyn w Feldkirchu po cenach produkcyi to jest po cenach sprzedaży w Hall istniejących z doliczeniem kosztów opakowania i przewozu i w takim stanie a względnie z taką przymieszką, jak się sprzedaje w Vorarlbergu.

Ceny, po których Rząd książecey sprzedawać każe sól w księstwie, mogą być niższe od cen sprzedaży u hurtowników prywatnych w Feldkirchu najwięcej o koszt przewozu z Vaduz do Feldkirchu.

Artykuł VII.

Ceny tytoniu i prochu ruszniczego będą jednakowe w Vorarlbergu i Liechtensteinie i te osoby lub korporacje, jakoteż te rodzaje zatrudnienia, którym w Vorarlbergu dozwolone są ulgi w kupnie tytoniu i prochu strzelniczego, doznawać mają takich samych także i w Liechtensteinie.

Artykuł VIII.

Cła i podatki, jakoteż ceny monopoliów, stanowiące przedmiot traktatu niniejszego, płacone być mają w tej walucie, która przyjęta będzie do tego celu w Vorarlbergu i w takim samym stosunku wartości, jaki tam prawnie istnieje; w tej samej walucie i w takim samym stosunku wartości wypłacane też będą zwroty z powodu niewłaściwego poboru tudzież darowane kwoty podatku, pro-

wizye od poboru podatków i za sprzedaż monopoliów, jakoteż wypłaty podobne przy bezpośrednim poborze podatków.

Artykuł IX.

Monety zagraniczne, obiegające w księstwie liechtensteinskiem przyjmowane będą przez komory podług tabel ewaluacyjnych istniejących dla Vorarlbergu.

Strona płacąca brzęczącą monetą nie jest obowiązana przyjąć zdawkę w monecie austriackiej papierowej.

Artykuł X.

Urządzenia administracyjne do dochodów skarbowych, przedmiotem niniejszego traktatu będących, w księstwie liechtensteinskiem obecnie istniejące, w szczególności zaś obręb pograniczny, siedziby urzędów i stanowiska straży, kierunek dróg cłowych. zmienione być mogą tylko za obopólną zgodą.

Jego książęca Mość przyłączy też administracyą, jak było dotychczas, do cesarsko austriackiego okręgu administracyjnego skarbowego w Feldkirchu.

Komory księstwa liechtensteinskiego uważane być mają na dal za wspólne i opatrzone będą w napisy wyrażające że są cesarsko austriackimi i książęcymi liechtensteinskimi, tudzież w obadwa herby.

Tablice cłowe i wszelkie inne, rogatki itd. pomalowane będą barwami krajowymi liechtensteinskimi.

Artykuł XI.

Mianowanie urzędników cłowych i podatkowych tudzież czynników nadzorczych w księstwie, odbieranie od nich przysięgi, wypłacanie pensyj, usuwanie i oddalanie, przenoszenie na stały i czasowy spoczynek, jest rzeczą Austrii; takowi noszą mundur i oręż austriacki, krewni ich używają tych samych praw, co krewni urzędników i sług austriackich. We wszystkich sprawach służbowych a w szczególności pod względem karności podlegają władzom i czynnikom austriackim. Wszelako wszyscy urzędnicy i słudzy austriaccy, do księstwa przeznaczeni, ślubować mają Jaśnie Oświeconemu Księciu liechtensteinskiemu na czas służby swojej tamże, posłuszeństwo i wierność, poczem dopiero otrzymają od Rządu książęcego legitymacye do sprawowania służby. W czasie sprawowania służby w księstwie obowiązani są nosić obok kokardy austriackiej także liechtensteinską. We wszystkich sprawach prywatnych i cywilnych podlegają razem ze swemi rodzinami sądom księstwa, równie jak wtedy gdyby popełnili zbrodnię albo czyn jakikolwiek, który według praw liechtensteinskich jest karygodny.

O wytoczeniu śledztwa, tudzież o skazaniu, uwiadomić należy władzę przełożoną obwinionego w tym samym czasie i w taki sam sposób, jak sądy austriackie czynić to są obowiązane. Podatki bezpośrednie lub gminne jakoteż ciężary osobiste nakładane być na nich nie mogą, tylko z tytułu własności nieruchomości podlegają takowi tym samym obowiązkom i ciężarom, co inni właściciele realności w księstwie.

Gdy się mianuje urzędników i sług czy to w księstwie czy w Vorarlbergu, uwzględniani będą szczególnie obywatele księstwa, przymioty potrzebne posiadające a przez Rząd książęcy poleceni.

Upoważnienie do sprzedawania w pewnych miejscach tytoniu i prochu ruszniczego w księstwie, nadawane będzie zwyczajnie tylko obywatelom tegoż.

Artykuł XII.

Rząd książęcy uwiadamiany będzie o każdej zmianie w składzie osobowym urzędników i sług, a gdyby przeznaczenie pewnej osoby do służby w księstwie zdawało się dla słusznych przyczyn nie pożądanem, wątpliwość taka powinna być uwzględniona.

Jeżeliby Rząd książęcy ze względów publicznych żądał, aby kogoś przeniesiono, władze austriackie powinny także ile możności uwzględnić to żądanie.

Na wezwanie władzy administracyjnej krajowej, c. k. straż skarbową austriacką w księstwie stojącą, pełnić ma asystencją policyjną.

W celu zawierania umów stosownie do przyjętego systemu w przedmiocie opłaty podatku konsumcyjnego, rokować ma ze stronami jak dotychczas urzędnik dyrekcji skarbowej powiatowej w Feldkirchu w przytomności delegata Rządu książęcego.

Artykuł XIII.

Rząd książęcy i obywatele księstwa nie będą przymuszani do przyjmowania w razie wypląt od rządu cesarskiego jakoteż od jego urzędników i sług monety austriackiej papierowej i srebrnej w wartości imiennej jeżeli traktat niniejszy lub osobne stypulacje nie przepisują tego wyraźnie.

Artykuł XIV.

O budynki potrzebne na pomieszczenie komor, jakoteż o utrzymanie ich w stanie zdatnym do użycia, o ile jest to obowiązkiem puszczonego w najem (§. 1096 pow. austr. ks. u. c.) starać się ma Liechtenstein. Koszta zaś oporządzenia ich z przyczyny zwykłego zużycia, jakoteż koszta urządzenia, opalania i oświetlenia lokali urzędowych, nakoniec koszta urządzenia koszar dla straży skarbowej lub pomieszczenia tejsze gdzieindziej, ponosić będzie Austria. Gdyby zachodziły trudności, Rząd książęcy zarządzi wyszukanie koszar na koszt Austrii.

Komora w Vaduz, stósownie do oddzielnego artykułu IV traktatu z dnia 23 grudnia 1863 na koszt Liechtensteinu zaprowadzona, wzięta będzie teraz na życzenie Rządu książęcego tak jak wszystkie inne komory na spólny etat, pod tym warunkiem, że Rząd książęcy wystawi własnym kosztem budynek urzędowy potrzebny na pomieszczenie tej komory, ile możności w pobliżu tamtejszego mostu na Renie, w miejscu zdatnym do nadzorowania obrotu.

Artykuł XV.

Urzędnikom i sługom, którzy w sposób wzmiankowany w artykule XI pełnią w księstwie liechtensteińskim służbę w sprawach słownych i podatkowych nadane będą takie same prawa i upoważnienia i takowi pełnić mają takie same obowiązki, jak na ziemi austriackiej.

Sądy, władze i przełożeni gmin w księstwie udzielać im mają w czasie pełnienia służby taką samą pomoc, jak władze austriackie na ziemi austriackiej urzędnikom tej samej kategorii.

Artykuł XVI.

Wykroczenia przeciwko ustawom o dochodach skarbowych, w skutek niniejszego traktatu w księstwie liechtensteińskim obowiązujących, w obrębie

tegoż księstwa, jakoteż przez jego obywateli usiłowane i popełnione, śledzone będą i karane według tych samych przepisów i przez te same władze i sądy, co usiłowane lub popełnione w Vorarlbergu, albo przez obywateli monarchyi austryacko-węgierskiej.

Śledztwa z powodu wykroczeń skarbowych, popełnionych w księstwie, prowadzić będzie zawsze urzędnik cesarsko austryacki do tego upoważniony, zawsze w siedzibie władzy rządowej liechtensteinskiej, wyjąwszy, jeżeli pobyt obwinionego lub związek z innymi śledztwami już wytoczonymi, wymaga odstąpienia od tego prawidła.

Sędzia krajowy liechtensteinski jest asesorem sądu powiatowego do spraw defraudacyjnych dla okręgu skarbowego feldkirchskiego i gdy na jakiegokolwiek przekroczenie skarbowe, w księstwie przez Liechtensteinczyków popełnione, wyrok ma być wydany, będzie tenże Sędzia pod nieważnością przyzywany.

Gdy chodzi o wykrycie i śledzenie przekroczenia skarbowego, o przytrzymanie obwinionych i zachowanie przedmiotów przekroczenia, o dochodzenie istoty czynu i zapewnienie skutku śledztwa a nakoniec o wykonanie wyroku skazującego na karę, przełożeni gmin, władze i sądy księstwa dopełnić mają takich samych obowiązków, będą mieli taką samą władzę i prawo do takich samych należytości, jakie obecnie istnieją lub w przyszłości zaprowadzone zostaną w Vorarlbergu dla odpowiednich władz, sądów i przełożonych gmin.

Księciu panującemu liechtensteinskemu służy prawo łaski a Jego książęca Mość oświadcza, że prawo to wykonywać będzie tylko z końcem toku instancyi i w ten sposób, aby udział donosiciela nie był uszczuplony.

Artykuł XVII.

Cła, podatki konsumeyjne, opłaty stęplowe od przedmiotów stęplowi podlegających, w artykule I wzmiankowanych, w Vorarlbergu i księstwie liechtensteinskim wpływające, jakoteż wpływy z sprzedaży monopolioń, tytoniu i prochu ruszniczego, w Vorarlbergu i księstwie liechtensteinskim, spotrzebowanych, będą wspólne i dzielone być mają w sposób następujący:

A. Czyste dochody podatków konsumeyjnych monopolu tytoniu i prochu ruszniczego, tudzież opłaty stęplowe od kalendarzy, gazet i kart do gry dzielone będą w stosunku ludności tych okręgów.

B. Co się tyczy cel, trzecia część czystego dochodu takowych, stanowiąca wpływ z celen w Vorarlbergu i Liechtensteinie uskuteczniionych dla innych ziem monarchyi austryacko-węgierskiej, zachowana będzie dla monarchyi austryacko-węgierskiej a pozostałe dwie trzecie części podzielone będą między Vorarlberg i Liechtenstein w stosunku ludności.

Ludność obliczana będzie jak dotychczas co trzy lata, a to w księstwie liechtensteinskim w taki sam sposób, jak w Vorarlbergu i strony będą sobie nawzajem udzielały wykazy.

Co się tyczy wpływów z sprzedaży soli, czyste dochody nie będą wspólnymi.

Artykuł XVIII.

Czyste dochody obliczane będą w ten sposób, że od sumy wpływów ogólnych, jaka wypadnie z rachunków, przez wszystkie komory, magazyny i

wszystkich hurtowników, istniejących w Vorarlbergu i Liechtensteinie, oddzielnie złożonych, odciągnięte będą:

- a) zwroty z powodu niewłaściwych poborów.
- b) Koszta magazynów sprzedaży i komór, tudzież koszta poboru i prowizye od sprzedaży a to w tej walucie, w której koszta te w istocie były poniesione.
- c) Koszta produkcyi sprzedanego tytoniu i prochu rusznicznego podług stałych cen średnich roku poprzedniego.
- d) Do kosztów administracyi i straży skarbowej dopłacać ma Liechtenstein ryczałtowe w kwocie 25 od sta (dwadzieścia pięć od sta) sumy przypadającej na niego z dochodów czystych spólnych (artykuł XVII lit. A i B, które od tych dochodów czystych odciągnąć a tylko resztę Liechtensteinowi wypłacić należy.

Artykuł XIX.

Czyste dochody obliczane będą prowizoryalnie zaraz z końcem każdego kwartału w dyrekeyi skarbowej w Innsbrucku.

Wykaz obrachunku, zawierając mający wszystkie dochody i wydatki każdego urzędu, każdej przedaźni i każdego handlu hurtownego w Vorarlbergu i Liechtensteinie, oddzielnie wyszczególnione, spisany być ma w dwóch egzemplarzach i potwierdzony przez dyrekeyą skarbową krajową, jako jest zgodny z rachunkami i sporządzony podług postanowień traktatu niniejszego.

Obadwa egzemplarze przesłane będą Rządowi książęcemu liechtensteinskiemu, który jeden egzemplarz zwróci dyrekeyi skarbowej krajowej, potwierdziwszy na nim jego dokładność.

Rządowi książęcemu liechtensteinskiemu wolno żądać wyjaśnień gdyby ich potrzebował i przysłać komisarza do przejrzenia rachunków, co będzie mu najchętniej dozwolone.

Artykuł XX.

Po upływie roku administracyjnego c. k. dyrekeya skarbowa krajowa sporządzi na podstawie potwierdzonych wykazów ówierócznych wykaz roczny prowizoryalny, prześle go podobnie Rządowi książęcemu i wypłaci temuż rządowi w c. k. urzędzie podatkowym głównym w Feldkirchu część czystego dochodu na Liechtenstein przypadająca, z potrąceniem poprzednich zaliczek (artykuł XXII).

Rachunek robi się w tej walucie, w której poszczególne cła i podatki były pobierane i wydatki liczyć się mające, ponoszone a więc także całkiem lub po części w monecie papierowej, o ile takowa przyjmowana była na komorach przy płaceniu wszystkich a względnie niektórych należytości w tym stosunku wartości w którym to miało miejsce.

Ostateczny obrachunek uskutecznia najwyższa Izba obrachunkowa w Wiedniu.

Artykuł XXI.

Jakokolwiek rezultaty obrachunku ostatecznego zmieniłyby kwotę przychodu należącą się księstwu, Jego książęca Mość uzna takowy o tyle za obowiązujący, o ile poprawione w nim będą tylko błędy rachunkowe, znalezione

przy badaniu niektórych pozycy przychodu lub rozchodu, w obrachunku prowizoryalnym przytoczonych.

Wykreślenie pewnych pozycy przychodu lub wpisanie pewnych pozycy potrąconych, obowiązujacem będzie dla Liechtensteinu o tyle, o ile przepisy traktatu niniejszego wymagały uwzględnienia takowych przy obliczaniu dochodów czystych, przyczem zresztą mogą być czynione wszelkie zarzuty przeciw ostatecznemu obrachunkowi, zasadzające się na przedmiocie lub na traktacie niniejszym.

Dopłaca się lub potrąca w tej samej walucie, w której stosownie do artykułu XX obrachunek zrobiono.

Jeżeli obrachunek ostateczny nie będzie doręczony Rządowi księżecemu w przeciągu dwóch lat, licząc od dnia doręczenia prowizoryalnego wykazu rachunków rocznych z roku administracyjnego o który chodzi, postanowienia obrachunku prowizoryalnego nie ulegną już zmianie.

Artykuł XXII.

Aby zasłonić Rząd księżęcy od nagłych niedoborów, poręcza mu Austria czysty dochód roczny z cel, podatków konsumcyjnych i opłat stęplowych od kart do gry, kalendarzy i gazet, tudzież z sprzedaży tytoniu i prochu ruszniczego w kwocie najmniej 2 zł. 20 ct., wyraźnie dwa złote i dwadzieścia centów od każdego członka ludności.

Rzeczony dochód najmniejszy, przez Austrią poręczony, odsyłany będzie do kasy krajowej liechtensteinskiej w ratach éwierócznych z góry, nadwyżka zaś, wynikająca z prowizoryalnego obrachunku przychodu w czterech éwieć-roczach, z końcem każdego roku z dołu.

Artykuł XXIII.

Dopóki umowa niniejsza ma obowiązywać, obrót pomiędzy księstwem liechtensteinskim a krajem vorarlberskim będzie jak dotychczas nawzajem wolny, w takiej mierze, jak pomiędzy Vorarlbergiem i innymi częściami monarchyi austryacko-węgierskiej wolny obrót jest dozwolony.

Postanowienie powyższe odnosi się w szczególności do kupców i rzemieślników, trudniących się handlem i przemysłem lub szukających pracy na terytorjum drugiego państwa kontraktującego, w tym sposobie, że ci podlegać nie będą żadnym opłatom, którymby zarazem nie podlegali w taki sam sposób własni poddani. Również dozwolonem być ma fabrykantom i kupcom nabywanie towarów do wykonywania przemysłu w kraju rodzinnym, jakoteż komisantom handlowym, którzy nie wożą z sobą towarów (lecz co najwięcej próbki takowych), szukanie zamówień w jednym państwie bez opłaty, jeżeli w drugim państwie zostali do tego upoważnieni. Nakoniec poddani jednego państwa będą mogli przywozić towary swoje na targi do drugiego państwa bez żadnej opłaty i bez osobnego konsensu lub karty przemysłowej od tego drugiego państwa, jeżeli w swoim własnym kraju są do tego upoważnieni i jeżeli tu nie chodzi o towary których sprzedaż na targach wzbroniona jest nawet krajowcom.

Artykuł XXIV.

Drogowe, grobelne, mostowe i przewozowe, bez względu, czy opłaty te pobierane są na rachunek rządu albo gmin i korporacyj, zatrzymane być mogą lub nowo zaprowadzone w Vorarlbergu i Liechtensteinie tylko w takiej kwocie,

aby nie przewyższały kosztów utrzymania łącznie z odsetkami od kapitału zakładowego w kraju zwykle pobieranemi, i przedmioty transportowane nie mają być wcale rozróżniane podług własności lub pochodzenia.

Jeżeliby Rząd książęcy tego żądał, komory w księstwie ustanowione odbierać będą w siedzibach swoich mostowe i drogowe i odsyłać do kasy krajowej liechtensteinskiej.

Artykuł XXV.

Przywileje na wyłączne użytkowanie wynalazków, odkryć i ulepszeń, otrzymane zgodnie z ustawami w monarchyi austriacko-węgierskiej, obowiązującemi, uważane być mają za ważne także w księstwie liechtensteinskiem, wszakże wyrabianie i sprzedaż przedmiotów uprzywilejowanych w księstwie liechtensteinskiem, może mieć miejsce tylko przy zachowaniu ustaw przemysłowych tamtejszych.

Zresztą, co się tyczy utrzymania przywilejów takich, obywatele księstwa liechtensteinskiego będą we wszystkim równi obywatelom monarchyi austriacko-węgierskiej i wykonywanie przywilejów nadanych im w księstwie będzie miało taki sam skutek prawny, jak gdyby wykonywane były w obrębie monarchyi austriacko-węgierskiej.

Pod względem przywilejów, o któreby poddani liechtensteinscy prosili lub któreby otrzymali, Rząd książęcy w Vaduz będzie miał tę samą władzę i takie same obowiązki, jakie ustawy austriackie namiestnictwom nadają lub na takowe wkładają, lub jakie im w przyszłości nadadzą lub na takowe włożą.

Artykuł XXVI.

Jaśnie Oświecony książę liechtensteinski zarządzi aby w księstwie trzymano się zawsze tego systemu miar i wag, który będzie w Vorarlbergu prawnie zaprowadzony.

Rząd książęcy zobowiązuje się uregulować system monetarny, w razie zmiany terażniejszych rozporządzeń, tyczących się waluty krajowej liechtensteinskiej, w taki sposób, aby odnośne przepisy ustawowe, gdyby miały różnić się od prawideł w Austrii obowiązujących, nie były stosowane do manipulacji pieniężnej austriacko-liechtensteinskich komor, sprzedawców tytoniu i prochu ruszniczego, tudzież do podatku konsumcyjnego a nakoniec do sposobu płacenia, w myśl niniejszego traktatu, najmniejszego czystego dochodu, Rządowi książęcyemu przez Austryę, poręczonego, jakoteż zwyczaj, gdyby cła, podatki i monopola przyniosły większy dochód.

Artykuł XXVII.

C. i k. Rząd będzie dokładał starania, aby wszelkie korzyści dla handlu i obrotu, których doznaje obecnie w skutek istniejących traktatów handlowych, lub którychby miał doznawać później na zasadzie nowych traktatów, były rozciągnięte także na księstwo Liechtenstein, a odwrotnie Liechtenstein przyjmuje na siebie solidarność co do obowiązków które traktaty handlowe i żeglugowe lub związki cłowe, obecnie istniejące lub w przyszłości zawrzeć się mające, na monarchyą austriacko-węgierską wkładają lub włożą.

Do zobowiązań, na mocy których mianoby żądać od księstwa liechtensteinskiego jakich dopłat, potrzebne będzie zezwolenie Rządu książęcego. Gdyby zawierano traktaty handlowe i cłowe z Szwajcaryą, monarchya austriacko-węgierska nie tylko uwzględni podczas rokowań szczególne życzenia Rządu książęcego, lecz nadto nie będzie ratyfikowała traktatu, dopóki się nie zapewni o przyzwoleniu Liechtensteinu.

Artykuł XXVIII.

Traktat niniejszy nabywa mocy od dnia 1 stycznia 1877 i obowiązywać będzie aż do końca 1888. Jeżeli na rok jeden przed upływem tego okresu nie będzie wypowiedziany, uważać się ma takowy za przedłużony na następne lat dwanaście i w podobny sposób uważać się ma zawsze traktat niniejszy za przedłużony na następne lat dwanaście, jeżeli żadna strona nie wypowie takowego na rok jeden przed upływem czasu do którego ma obowiązywać.

Artykuł XXIX.

Ratyfikacye traktatu niniejszego wymienione będą w Wiedniu jak tylko można najprędzej.

Dla większej wiary pełnomocnicy wysokich stron kontraktujących traktat niniejszy podpisali i wycisnęli na nim swoje pieczęcie.

Działo się w Wiedniu dnia 3 grudnia 1876.

(L. S.) **Schwegel** r. w.

(L. S.) **Westphalen** r. w.

przeto zbadawszy wszystkie postanowienia tego traktatu takowy zatwierdziliśmy i przyrzekamy Naszem cesarskiem i królewskiem słowem za Siebie i za Swoich następców, że takowy w całej osnowie wiernie zachowywać będziemy i zachowywać każemy.

W dowód czego podpisaliśmy własnoręcznie dokument niniejszy i rozkazaliśmy wycisnąć na nim pieczęć Naszą cesarską i królewską.

Działo się w Gödöllö dnia dwudziestego siódmego grudnia w roku zbawienia tysiąc ośmset siedmdziesiątym szóstym, Naszego panowania dwudziestym dziewiątym.

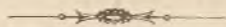
Franciszek Józef r. w.

Andrássy r. w.

Na własne rozkazanie Jego c. i k. Apostolskiej Mości:

Józef Baron **Schwegel** r. w.,
c. i k. radca dworu i radca ministerjalny.

Traktat niniejszy, przez obiedwie Izby Rady państwa zatwierdzony, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 20 grudnia 1876.

Auersperg r. w.

Pretis r. w.

144.

Traktat handlowy pomiędzy monarchyą austryacko-węgierską a Wielką Brytanią z dnia 5 grudnia 1876.

(Zawarty w Budapeszcie dnia 5 grudnia 1876; ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Gödöllő dnia 27 grudnia 1876 a ratyfikacje wzajemne wymieniono w Wiedniu dnia 29 grudnia 1876.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
 Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum a nostro aeque ac Majestatis Suae Magnae Britanniae Reginae Plenipotentiaro ad promovendas et dilatandas commercii relationes inter Utriusque Nostrum ditones et subditos existentes conventio die quinta Decembris anni currentis Viennae inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król czeski itd. i Król Apostolski węgierski z jednej strony, tudzież

Najjaśniejsza Królowa zjednoczonego królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi z drugiej strony

przejęci zarówno życzeniem uporządkowania i rozszerzenia stosunków handlowych pomiędzy Swojemi państwami i posiadłościami, gdy traktat handlowy z dnia 16 grudnia 1865 jakoteż należąca do niego konwencya dodatkowa z dnia 30 grudnia 1869 zostały wypowiedziane, postanowili zawrzeć w tym celu nowy traktat i mianowali Swoimi pełnomocnikami:

His Majesty the Emperor of Austria, King of Bohemia, etc., and Apostolic King of Hungary, on the one part, and

Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, on the other part,

being equally desirous to regulate and extend the commercial relations between their respective States and Possessions, have resolved, after notice had been given for the termination of the Treaty of Commerce of the 16th of December 1865, and of the Convention supplementary thereto of the 30th of December 1869, to conclude a new Treaty for the above purpose, and have appointed as their Plenipotentiaries, that is to say:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd., i Król apostolski węgierski:

Juliusza Hrabiego Andrassego na Csik Szent-Kiraly i Krasnej Horce, kawalera wielkiego krzyża orderu Św. Szczepana. Swego generała majora i tajnego radcę, ministra cesarskiego domu i spraw zewnętrznych;

Najjaśniejsza Królowa zjednoczonego królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi:

wielce czcigodnego Sir Andrewa Buchanana, członka wielce czcigodnej rady tajnej Jej królewskiej Mości, kawalera wielkiego krzyża wielce czcigodnego orderu łaziebno, Swego nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora na dworze Jego cesarskiej i królewskiej apostolskiej Mości;

którzy udzielili sobie nawzajem pełnomocnictwa swoje, i znalazłszy takowe w dobrej i należytej formie, umówili między sobą i zawarli artykuły następujące:

Artykuł I.

Dopóki traktat niniejszy ma obowiązywać, poddani Jego c. i k. Apostolskiej Mości, zamieszkali czy to czasowo czy stale w krajach i posiadłościach, jakoteż koloniach i posiadłościach zagranicznych Najjaśniejszej Królowy Wielkiej Brytanii i poddani Najjaśniejszej Królowy Wielkiej Brytanii, zamieszkali czasowo lub stale w monarchyi austriacko-węgierskiej, używać tam będą, co się tyczy pobytu, jakoteż swego handlu i przemysłu, takich samych praw i nie będą podlegali żadnym wyższym ani innym podatkom, jak poddani trzeciego kraju, któremu pod tym względem najbardziej się sprzyja.

Artykuł II.

Płody ziemi i przemysłu jakoteż wszelkie towary, z któregokolwiek miejsca monarchyi austriacko-węgierskiej pochodzące, a przywiezione do krajów

His Majesty the Emperor of Austria, King of Bohemia, etc., and Apostolic King of Hungary:

Julius. Count Andrássy de Csik-Szent-Kiraly et Kraszna-Horka, Grand Cross of the order of St. Stephen, General in His Imperial Majesty's army, Privy Councillor, Minister of the Imperial House and of Foreign Affairs;

And Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Ireland:

the Right Honourable Sir Andrew Buchanan, a member of Her Majesty's Most Honourable Privy Council, Knight Grand Cross of the Most Honourable Order of the Bath, Her Majesty's Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary to His Imperial and Royal Apostolic Majesty;

who, after having communicated to each other their respective full powers, found to be in due and proper form, have agreed upon and concluded the following Articles:

Article I.

The subjects of His Imperial and Royal Apostolic Majesty who reside temporarily or permanently in the territories and possessions, including the Colonies and Foreign Possessions of Her Britannic Majesty, and the subjects of Her Britannic Majesty who reside temporarily or permanently in the Austro-Hungarian Monarchy, shall enjoy therein during the continuance of this Treaty with respect to residence and the exercise of commerce and trade, the same rights as, and shall not be subjected to any higher or other impost than the subjects of any third country, the most favoured in these respects.

Article II.

The produce and manufactures of, as well as all goods coming from Austria-Hungary, which are imported into the territories and possessions, including the

i posiadłości, jakoteż do kolonij i posiadłości zagranicznych Najjaśniejszej Królowy Wielkiej Brytanii, tudzież płody ziemi i przemysłu, jakoteż wszelkie towary, z któregokolwiek miejsca Wielkiej Brytanii pochodzące, a do monarchyi austryacko-węgierskiej, przywiezione, bez względu czy przeznaczone są na konsumeyą, czy do magazynu, czy dla wywiezienia ich napowrót lub dla przewozu, uważane będą, dopóki traktat niniejszy ma obowiązywać, tak samo, jak płody i towary trzeciego kraju, któremu pod tem względem najbardziej się sprzyja, a w szczególności nie będą podlegały żadnym wyższym ani innym podatkom.

Od towarów wywiezionych do krajów i posiadłości, jakoteż do kolonij i posiadłości zagranicznych Najjaśniejszej Królowej Wielkiej Brytanii, tudzież od towarów wywiezionych do monarchyi austryacko-węgierskiej, opłaty wychodowe pobierane nie będą ani w monarchyi austryacko-węgierskiej, ani też w krajach i posiadłościach, jakoteż w koloniach i posiadłościach zagranicznych Najjaśniejszej Królowy Wielkiej Brytanii, jeżeli nie są pobierane od tych samych towarów trzeciego kraju, któremu pod tym względem najbardziej się sprzyja, ani też w wyższej lub innej kwocie.

Obiedwie Wysokie Strony kontraktujące poręczają sobie nawzajem postępowanie jak z krajem któremu się najbardziej sprzyja, także co do przewozu towarów przez kraje jednej z krajów i do krajów drugiej Strony.

Artykuł III.

Wszelkie znizienie taryfy opłat wchodowych i wychodowych, jakoteż wszelkie uwzględnienie lub uwolnienie, które jedna ze Stron kontraktujących uczyni na korzyść poddanych i handlu trzeciego mocarstwa, służyć będzie zarazem i bezwarunkowo drugiej Stronie.

Colonies and Foreign Possessions, of Her Britannic Majesty, and the produce and manufactures of, as well as all goods coming from British possessions, which are imported into the Austro-Hungarian Monarchy, whether intended for consumption, warehousing, re-exportation, or transit shall therein, during the continuance of this Treaty, be treated in the same manner as, and in particular shall be subjected to no higher or other duties than the produce and goods of any third country, the most favoured in this respect.

No other or higher duties shall be levied in the Austro-Hungarian Monarchy on the exportation of any goods to the territories and possessions, including the Colonies and Foreign Possessions of Her Britannic Majesty, or in the territories and possessions including the Colonies and Foreign Possessions, of Her Britannic Majesty, on the exportation of any goods to the Austro-Hungarian Monarchy, than on the exportation of the like goods to any third country the most favoured in this respect.

The two High Contracting Parties likewise guarantee to each other treatment on the footing of the most favoured third country in regard tho the transit of goods through the territory of the one from and to the territory of the other.

Article III.

Every reduction in the Tariff of Import and Export Duties, as well as every favour or immunity that one of the Contracting Parties grants to the subjects and commerce of a third Power, shall be participated in simultaneously and unconditionally by the other.

Artykuł IV.

Postanowienie artykułów poprzedzających I aż do III o wzajemnem postępowaniu ze sobą jak z narodem któremu się najbardziej sprzyja nie tyczą się wcale:

1. Tych szczególnych względów, których od niepamiętnych czasów doznają poddani tureccy, handel turecki w monarchyi austriacko-węgierskiej prowadzący.

2. Tych korzyści, które ze strony monarchyi austriacko-węgierskiej są obecnie lub w przyszłości mogą być użyte tylko dla ułatwienia obrotu pogranicznego krajów ościennych, jakoteż tych zniżen cła i uwolnień od cła, które w rzeczonyj monarchyi służą tylko pewnym granicom lub mieszkańcom pewnych okręgów.

3. Obowiązków, ciężających na jednej z Wysokich Stron w skutek związku cłowego, który już zawarła lub gdyby go zawarła w przeszłości.

Artykuł V.

Żadna z dwóch Wysokich Stron kontraktujących nie wyda zakazu przywozu, wywozu lub przewozu, odnoszącego się do drugiej strony, jeżeliby takowy w tych samych okolicznościach nie odnosił się do trzeciego kraju, któremu pod tym względem najbardziej się sprzyja.

Artykuł VI.

Co się tyczy prawa własności znaków handlowych i fabrycznych tudzież innych oznaczeń na towarach lub ich opakowaniu, jakoteż próbek i modeli, poddani jednej z dwóch Wysokich Stron kontraktujących doznawać będą w krajach drugiej Strony takiej samej opieki, jak krajowej.

Wszakże poddani Najjaśniejszej Królowy Wielkiej Brytanii wtedy tylko będą mogli rościć sobie pretensye w monarchyi austriacko-węgierskiej do wyłącznego prawa własności znaku lub

Article IV.

The stipulations of the foregoing Articles I to III, relative to the reciprocal treatment on the footing of the most favoured third country, shall not apply:

1. To those special and ancient privileges which are accorded to Turkish subjects for the Turkish trade in Austria-Hungaria.

2. To those advantages which are or may be granted on the part of the Austro-Hungarian Monarchy to the neighbouring countries solely for the purpose of facilitating the frontier traffic, or to those reductions of, or exemptions from Customs' duties which are only valid in the said Monarchy for certain frontiers, or for the inhabitants of certain districts.

3. Tho the obligations imposed upon either of the High Contracting Parties by a Custom's Union already concluded, or which may hereafter be concluded.

Article V.

Neither of the High Contracting Parties shall establish a prohibition of importation, exportation or transit against the other which shall not, under like circumstances, be applicable to the third country most favoured in tis respect.

Article VI.

The subjects of one of the two High Contracting Parties shall enjoy in the territories of the other the same protection as native subjects with regard to rights of ownership over trade and manufacture marks, and other distinctive marks of goods or their packages, as well as over patterns and desings for manufactures.

The subjects of Her Britannic Majesty will not, however, be able to claim in Austria-Hungary the exclusive right to a mark or other indication on a pattern or design unless they have deposited

innego oznaczenia, wzorku lub modelu jeżeli po dwa egzemplarze takowych złożą w izbie handlowej w Wiedniu i Budapeszcie.

Artykuł VII.

Traktat niniejszy obowiązuje od dnia 1 stycznia 1877 i pozostanie w mocy aż do 31 grudnia tegoż samego roku.

Artykuł VIII.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany jak można najprędzej a dokumenty ratyfikacyjne wymienione będą w Wiedniu najpóźniej aż do 31 grudnia 1876.

Dla większej wiary pełnomocnicy obu Stron takowy podpisali i wycisnęli na nim swoje pieczęcie.

Działo się w Budapeszcie dnia 5 grudnia w roku tysiąc ośmset siedmdziesiątym szóstym.

(L. S.) **Andrássy** r. w.

(L. S.) **Andrew Buchanan** r. w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere declaramus, Verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatueros esse.

In quorum fidem majusque robor praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro adpresso muniri jussimus.

Dabantur in Gödöllő die vigesima septima mensis Decembris anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo sexto, Regnorum Nostrorum vigesimo nono.

Franciscus Josephus m. p.

Andrássy m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:

Josephus liber baro a **Schwegel** m. p.,

Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Powyższy traktat handlowy, przez obiedwie Izby Rady państwa zatwierdzony, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 29 grudnia 1876.

Auersperg r. w.

Chlumecky r. w.

two specimens of it in the Chambers of Commerce at Vienna and Buda-Pesth.

Article VII.

The present Treaty shall come into force on the 1st of January 1877, and remain in operation until the 31st of December of the same year.

Article VIII.

The present Treaty shall be ratified as soon as possible, and the ratifications shall be exchanged at Vienna by the 31st of December 1876, at latest.

In witness whereof the respective Plenipotentiaries have signed the same, and have affixed thereto the seals of their arms.

Done at Buda-Pesth on the 5th day of December, in the year of our Lord one thousand eight hundred and seventy-six.

145.**Ustawa z dnia 23 grudnia 1876,**

tycząca się pozwolenia na pobór w roku 1877 kontyngensów rekruckich potrzebnych do uzupełnienia wojska stałego (marynarki wojennej) i rezerwy zastępczej.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Pozwala się na rok 1877 wziąć z pomiędzy zdatnych do broni w klasach wieku prawnie powołanych przypadające kontyngensy rekruckie do wojska stałego (marynarki wojennej) w ilości 54.541 ludzi a do rezerwy zastępczej w ilości 5454 ludzi.

Artykuł II.

Wykonanie ustawy niniejszej poruczam Memu ministrowi Obrony krajowej, który w tej mierze winien porozumieć się z Moim ministrem wojny państwa.

Wiedeń, dnia 23 grudnia 1876.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Horst r. w.

146.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 23 grudnia 1876,**

o upoważnieniu c. k. komory głównej w Ziegenhalsie pruskim do postępowania wywozowego z cukrem.

Upoważnia się w myśl obowiązujących przepisów c. k. komorę główną II klasy w dworcu kolei w Ziegenhalsie pruskim do postępowania wywozowego z cukrem, wyprowadzanem za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu opłat.

Pretis r. w.

